

Predmet C-490/20**Sažetak zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 98. stavka 1.
Poslovnika Suda****Datum podnošenja:**

2. listopada 2020.

Sud koji je uputio zahtjev:

Administrativen sad Sofia-grad (Bugarska)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

2. listopada 2020.

Tužiteljica:

V.M.A.

Tuženik:

Stolična Obština, Rajon „Pančarevo” (Općina Sofija, okrug „Pančarevo”)

Predmet glavnog postupka

Prvostupanjski postupak pred Administrativnim sadom Sofia-grad (Upravni sud u Sofiji, Bugarska) koji je pokrenut na temelju tužbe koju je podnijela osoba V.M.A. protiv odbijanja općine Sofija, okruga „Pančarevo”, da izda rodni list djevojčice S.D.K.A. koja je rođena 8. prosinca 2019. u Barceloni, Kraljevina Španjolska, i čije je rođenje potvrđeno na temelju španjolskog rodnog lista u kojem se kao njezine majke navode osobe V.M.A. i K.D.K. koje su obje ženskog spola.

Predmet i pravna osnova zahtjeva za prethodnu odluku

Tumačenje prava Unije; članak 267. prvi stavak UFEU-a

Prethodna pitanja

1. Treba li članke 20. i 21. UFEU-a te članke 7., 24. i 45. Povelje Europske unije o temeljnim pravima tumačiti na način da se protive tomu da bugarska upravna tijela kojima je podnesen zahtjev za izdavanje potvrde o djetetovu rođenju u drugoj državi članici Unije, koje ima bugarsko državljanstvo i kojem je izdan španjolski rodni list u kojem se kao majke navode dvije osobe ženskog spola a da se ne navede je li jedna od njih i, u slučaju potvrdnog odgovora, koja je od njih djetetova biološka majka, odbiju izdavanje bugarskog rodnog lista uz obrazloženje da tužiteljica odbija navesti tko je djetetova biološka majka?
2. Treba li članak 4. stavak 2. UEU-a i članak 9. Povelje Europske unije o temeljnim pravima tumačiti na način da očuvanje nacionalnog i ustavnog identiteta država članica Unije znači da potonje države u pogledu odredbi za utvrđivanje roditeljstva raspolažu širokom marginom prosudbe? Konkretno:
 - Treba li članak 4. stavak 2. UEU-a tumačiti na način da se njime državama članicama dopušta da u pogledu djeteta zahtijevaju podatke o biološkom roditeljstvu?
 - Treba li članak 4. stavak 2. UEU-a u vezi s člankom 7. i člankom 24. stavkom 2. Povelje tumačiti na način da je nužno ocijeniti odnos između, s jedne strane, nacionalnog i ustavnog identiteta države članice i, s druge strane, dobrobiti djeteta kako bi se postigla ravnoteža između interesa, pri čemu valja uzeti u obzir da trenutačno, ni u smislu vrijednosti ni u pravnom smislu, ne postoji dogovor o mogućnosti da se kao roditelji u rodni list upišu osobe istog spola, a da se ne navede je li jedan od njih djetetov biološki roditelj i, u slučaju potvrdnog odgovora, tko je taj roditelj? U slučaju potvrdnog odgovora na to pitanje, kako se konkretno može postići ta uravnoteženost interesa?
3. Jesu li pravne posljedice povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Unije relevantne za odgovor na prvo pitanje ako je jedna majka, koja se navodi u rodnom listu izdanom u drugoj državi članici, državljanka Ujedinjene Kraljevine, a druga majka državljanka države članice Unije, ako se osobito uzme u obzir da odbijanje izdavanja djetetova bugarskog rodnog lista predstavlja prepreku tomu da država članica Unije izda djetetov identifikacijski dokument te da se time eventualno otežava neograničeno ostvarivanje njegovih prava koja ima kao građanin Unije?
4. U slučaju potvrdnog odgovora na prvo pitanje: obvezuje li pravo Unije, osobito načelo djelotvornosti, nadležna nacionalna tijela da odstupaju od obrasca za sastavljanje rodnog lista koji je sastavni dio nacionalnog prava koje je na snazi?

Odredbe i sudska praksa Europske unije

Članci 18., 20. i 21. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU);

Članci 7., 9., 21., 24. i 45. Povelje Europske unije o temeljnim pravima;

Članak 4. stavak 2. Ugovora o Europskoj uniji (UEU);

Članak 2. stavci 1. i 2. točka (a), članak 4. te članak 7. stavak 1. točka (d) i članak 7. stavak 4. Direktive 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o pravu građana Unije i članova njihovih obitelji slobodno se kretati i boraviti na državnom području država članica, o izmjeni Uredbe (EEZ) br. 1612/68 i stavljanju izvan snage direktiva 64/221/EEZ, 68/360/EEZ, 72/194/EEZ, 73/148/EEZ, 75/34/EEZ, 75/35/EEZ, 90/364/EEZ, 90/365/EEZ i 93/96/EEZ;

Presude Suda od 25. srpnja 2008., Metock i dr., C-127/08, EU:C:2008:449; od 8. studenoga 2012., Iida, C-40/11, EU:C:2012:691 i od 5. lipnja 2018., Coman i dr., C-673/16, EU:C:2018:385; od 20. studenoga 2001., Jany i dr., C-268/99, EU:C:2001:616 i od 4. prosinca 1974., Van Duyn, 41/74, EU:C:1974:133; od 2. listopada 2003., Garcia Avello, C-148/02, EU:C:2003:539; od 1. travnja 2008., Maruko, C-267/06, EU:C:2008:179 i od 14. listopada 2008., Grunkin i Paul, C-353/06, EU:C:2008:559; od 2. lipnja 2016., Bogendorff von Wolffersdorff, C-438/14, EU:C:2016:401.

Presuda Europskog suda za ljudska prava (ESLJP) od 26. lipnja 2014., Mennesson protiv Francuske (zahtjev br. 65192/11) i mišljenje ESLJP-a na zahtjev Coura de Cassation (Kasacijski sud, Francuska) (zahtjev br. P16-2018-001)

Nacionalne odredbe

Konstitucija na Republika Balgarija (Ustav Republike Bugarske), članak 25. i članak 46. stavak 1.;

Semeen kodeks (Obiteljski zakonik, u daljnjem tekstu: SK), članci 60. i 61.;

Zakon za građanskata registracija (Zakon o registraciji građana), članci 42., 45., 69., 70. i 72.;

Naredba br. RD-02-20-9 ot 21.05.2012 g. za funkcionirane na Edinnata sistema za građanska registracija (Uredba br. RD-02-20-9 od 21. svibnja 2012. o funkcioniranju jedinstvenog sustava za registraciju građana), članci 7., 12., 13. i 14.;

Zapoved Nr. RD-02-14-2595 ot 15.12.2011 za utvarždavane na obrazci na aktovete za građansko sastojanie, izdadena ot ministara na regionalnoto razvitie i blagoustrojstvoto i ministara na pravosadieto (Nalog br. RD-02-14-2595 ministra

regionalnog razvoja i javnih radova te ministra pravosuđa od 15. prosinca 2011. o odobravanju obrazaca isprava o osobnom stanju)

Kratki pregled činjenica i postupka

- 1 U gradu Barceloni, Kraljevina Španjolska, 8. prosinca 2019. rođeno je dijete S.D.K.A. kojem je izdan rodni list u kojem se kao djetetove majke navode osoba V.M.A., bugarska državljanica pod nazivom „majka A”, i osoba K.D.K., državljanica Ujedinjene Kraljevine pod nazivom „majka”, koje su obje ženskog spola.
- 2 U zahtjevu koji je podnesen 29. siječnja 2020. osoba V.M.A. izjavila je preko svojeg opunomoćenika da traži da općina Sofija, okrug „Pančarevo”, izda bugarski rodni list djeteta S.D.K.A. Izjavi se priložio ovjereni prijevod izvotka iz registra osobnog stanja koji se vodi u Barceloni, odnosno potvrda o rođenju osobe S.D.K.A. na bugarskom jeziku, u kojoj se kao djetetove majke navode osoba V.M.A., rođena u Sofiji, Republika Bugarska, i osoba K.D.K., rođena u Gibraltaru, Ujedinjena Kraljevina, koje su obje ženskog spola.
- 3 U skladu s podacima koji se navode u potvrdi o rođenju, osobe V.M.A. i K.D.K. sklopile su građanski brak 23. veljače 2018. u Gibraltaru, Ujedinjena Kraljevina.
- 4 Općina Sofija, okrug „Pančarevo”, u pisanom je obliku 7. veljače 2020. naložio tužiteljici da u roku od sedam dana podnese dokaze o roditeljstvu u pogledu djetetove biološke majke.
- 5 Pozivajući se na upute koje je dobila, tužiteljica je 18. veljače 2020. odgovorila da ne može pružiti takvu informaciju te da u skladu s odredbama koje su na snazi u Republici Bugarskoj to nije obvezna učiniti.
- 6 Dopisom od 5. ožujka 2020., koji je istog dana poslan tužiteljici, općina Sofija, okrug „Pančarevo”, odbio je izdavanje bugarskog rodnog lista djeteta S.D.K.A.
- 7 Opunomoćenik osobe V.M.A. podnio je 3. travnja 2020. tužbu Administrativen sadu Sofia-grad (Upravni sud u Sofiji) protiv odbijanja općine Sofija, okruga „Pančarevo”, koje se navodi u dopisu od 5. ožujka 2020., da u skladu sa španjolskim rodnim listom izda bugarski rodni list djeteta S.D.K.A.

Glavni argumenti stranaka u glavnom postupku

- 8 U skladu s dopisom koji je 5. ožujka 2020. općina Sofija, okrug „Pančarevo”, uputio tužiteljici i u kojem je odbijeno izdavanje bugarskog rodnog lista djeteta S.D.K.A., razlozi za odbijanje temelje se na tome da nije postojalo dovoljno podataka o roditeljstvu s obzirom na djetetovu biološku majku. Nadalje, istaknulo se da upisivanje dvaju roditelja ženskog spola u djetetov rodni list nije dopušteno,

s obzirom na to da u Republici Bugarskoj trenutno nije dopušteno sklapanje istospolnih brakova te da je takvo upisivanje protivno javnom poretku.

- 9 Tužiteljica u svojoj tužbi koju je podnijela Administrativen sadu Sofia-grad (Upravni sud u Sofiji) ističe da se odbijanjem izdavanja bugarskog rodnog lista djetetu S.D.K.A. povređuju i materijalno i postupovno pravo te da je riječ i o povredi Direktive 2004/38 te da se to protivi sudskoj praksi Suda i ESLJP-a. Tužiteljica smatra da se nijednim pravnim aktom materijalnog prava u Republici Bugarskoj ne određuje obveza upravnog tijela da utvrdi roditeljstvo prije nego što djetetu izda bugarski rodni list. Osim toga, tužiteljica se poziva na sudsku praksu Suda prema kojoj država domaćin ne smije propisivati dodatne uvjete za poštovanje postojanja braka i prava članova obitelji koja iz toga proizlaze (presude od 25. srpnja 2008., Metock i dr., C-127/08, EU:C:2008:449; od 8. studenoga 2012., Iida, C-40/11, EU:C:2012:691 i od 5. lipnja 2018., Coman i dr., C-673/16, EU:C:2018:385).
- 10 Tužiteljica osporava da se općina Sofija, okrug „Pančarevo“, može pozivati na razloge koji se odnose na zaštitu javnog poretka te pritom upućuje na odredbe bugarskog Kodeksa na međunarodno častno pravo (Zakonik o međunarodnom privatnom pravu) kao i na relevantnu sudsku praksu Suda (presude od 20. studenoga 2001., Jany i dr., C-268/99, EU:C:2001:616 i od 4. prosinca 1974., Van Duyn, 41/74, EU:C:1974:133).
- 11 Osim toga, tužiteljica ističe da je riječ o nezakonitom zadiranju u pravo osobe V.M.A. na privatni život te u pravo osoba V.M.A. i K.D.K. na obiteljski život kad općina Sofija, okrug „Pančarevo“, u pogledu djeteta zahtijeva podnošenje dokaza o biološkom roditeljstvu i kad se odbijanje izdavanja bugarskog rodnog lista djeteta S.D.K.A. temelji na nedostatku tih dokaza te da su se te povrede počinile u okviru izravne diskriminacije.

Kratki pregled obrazloženja zahtjeva za prethodnu odluku

- 12 Administrativen sad Sofia-grad (Upravni sud u Sofiji) u pogledu dopuštenosti svojeg zahtjeva za prethodnu odluku navodi sljedeće razloge: činjenično i pravno stanje predmeta nesporno je obuhvaćeno područjem primjene prava Unije. Sud koji je uputio zahtjev upućuje na sudsku praksu Suda prema kojoj je uređenje prava u području osobnog stanja zapravo u nadležnosti država članica, te da pravo Unije tu nadležnost ne dovodi u pitanje, ali prema kojoj države članice prilikom izvršavanja te ovlasti trebaju poštovati pravo Unije, a osobito odredbe Ugovorâ koje se odnose na slobodu svakog građanina Unije slobodno se kretati i boraviti na državnom području država članica. Stoga države članice prilikom izvršavanja te nadležnosti trebaju poštovati pravo Unije, osim ako nije riječ o unutarnjoj situaciji koja ni na koji način nije povezana s pravom Unije (presude od 2. listopada 2003., Garcia Avello, C-148/02, EU:C:2003:539; od 14. listopada 2008., Grunkin i Paul, C-353/06, EU:C:2008:559; od 5. lipnja 2018., Coman i dr., C-673/16, EU:C:2018:385). Osim toga, sud koji je uputio zahtjev navodi da je

Sud presudio da povezanost s pravom Unije postoji u pogledu djece koja su državljani države članice i koja istodobno zakonito borave na državnom području druge države članice (presuda od 2. listopada 2003., Garcia Avello, C-148/02, EU:C:2003:539, t. 27.).

- 13 Dijete S.D.K.A. rođeno je i boravi u Barceloni, Kraljevina Španjolska. U španjolskom se rodnom listu kao njegove majke navode osoba V.M.A., bugarska državljanka, i K.D.K., državljanka Ujedinjene Kraljevine. Tužiteljica u glavnom postupku istodobno je bugarska državljanka koja se koristila svojim pravom na slobodno kretanje te je u pogledu ostvarivanja tog prava u Gibraltaru, Ujedinjena Kraljevina, s osobom K.D.K. sklopila brak te se nastanila u Barceloni, Kraljevina Španjolska, gdje je rođena njihova kći S.D.K.A.
- 14 U tim okolnostima tužiteljica ima razlog da se u okviru svojeg zahtjeva za potvrđivanje rođenja svoje kćeri i u Republici Bugarskoj na temelju izdavanja bugarskog rodnog lista, koji treba sadržavati iste podatke kao i djetetov španjolski rodni list, pozove na pravo slobodno se kretati i boraviti na državnom području država članica koje je zajamčeno člankom 21. UFEU-a.
- 15 Osim toga, odbijanjem izdavanja bugarskog rodnog lista, koji služi za izdavanje bugarskog identifikacijskog dokumenta, djetetu se uskraćuje mogućnost da neograničeno ostvari svoja prava koja ima kao građanin Unije. Naime, izdavanje bugarskih identifikacijskih dokumenata ovisi o postojanju bugarskog rodnog lista. To se pitanje tim više postavlja jer je drugi djetetov roditelj državljanin Ujedinjene Kraljevine. Stoga, s obzirom na pravne posljedice povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Unije, eventualno stjecanje državljanstva Ujedinjene Kraljevine djetetu ne bi omogućilo stjecanje važećeg građanstva Unije.
- 16 Naposljetku, postoji sudska praksa Suda koja ide u prilog dopuštenosti upućivanja pitanja o tumačenju odredbi prava Unije koje provodi Sud. Sud koji je uputio zahtjev istodobno ne pronalazi nijednu presudu koja se odnosi na pitanja istovjetna onima u ovom postupku i koja bi mu mogla pomoći da donese odluku u sporu koji se pred njim vodi.
- 17 Administrativni sud Sofia-grad (Upravni sud u Sofiji) svoj zahtjev za prethodnu odluku u biti obrazlaže na sljedeći način: činjenica je da tradicionalni brak, koji se smatra dobrovoljnom zajednicom muškarca i žene, čini čvrstu sastavnicu bugarskog ustavnog identiteta u postojećem stanju socijalnog razvoja i vrijednosti bugarskog društva, kao što se to izričito predviđa bugarskim Ustavom iz 1991. (članak 46. stavak 1. tog Ustava). To je pravno pravilo obvezujuće i ne predviđa nikakva odstupanja. Ono se navodi u poglavlju II. Ustava („Temeljna prava i temeljne obveze građana”). Pravom Republike Bugarske koje je na snazi ne dopušta se da osobe istog spola sklapaju brak ili bilo koji drugi oblik partnerstva iz kojeg proizlaze pravni učinci.
- 18 To razmatranje u pogledu tradicionalne obitelji koje je utvrđeno Ustavom navodi se i u SK-u kojim se izričito propisuje da se „majčinstvo” utvrđuje na temelju

rođenja te da je djetetova „majka” „žena” koja ga je rodila, što se odnosi i na slučaj medicinski potpomognute oplodnje (članak 60. SK-a). Člankom 61. SK-a utvrđuje se i „očinstvo”. Zakonodavac u oba slučaja upotrebljava jedninu, što jasno upućuje na to da se roditeljstvo utvrđuje po jednoj majci i/ili po jednom ocu Bugarski zakonodavac ne predviđa nijedan slučaj utvrđivanja roditeljstva ako postoje dvije majke ili dva oca. Osim toga, bugarski SK definira pojam „majka” kao „ženu” koja je rodila dijete, čak i u slučaju medicinski potpomognute oplodnje. Stoga se, naravno uz iznimku posebnih postupaka predviđenih zakonom kao što je posvojenje, žena koja nije rodila dijete ne smatra djetetovom „majkom” u smislu članka 60. SK-a. Budući da članci 60. i 61. SK-a imaju ključno značenje u bugarskom obiteljskom i nasljednom pravu, Administrativen sad Sofia-grad (Upravni sud u Sofiji) polazi od toga da i ta pravna pravila odražavaju nacionalni i ustavni identitet Republike Bugarske u smislu članka 4. stavka 2. UEU-a.

- 19 Te se odredbe navode i u relevantnim odredbama Zakona o registraciji građana. U skladu s člankom 72. stavkom 3. točkom 1., matičar sastavlja bugarski rodni list navođenjem sljedećih podataka: ime nositelja potvrde, datum i mjesto rođenja, spol i „utvrđeno roditeljstvo”. „Roditeljstvom” se smatra „roditeljstvo” kako je definirano u člancima 60. i 61. SK-a. U skladu s člankom 12. stavkom 1. Uredbe br. RD-02-20-9 od 21. svibnja 2012. o funkcioniranju jedinstvenog sustava za registraciju građana, prilikom registracije rođenja u inozemstvu podaci koji se odnose na ime nositelja potvrde, datum i mjesto rođenja, spol i „utvrđeno roditeljstvo” u rodni list unose se na način na koji se navode u dostavljenoj preslici ili u prijevodu stranog dokumenta na bugarski jezik.
- 20 Međutim, u skladu s obrascem isprava o osobnom stanju koji je utvrđen Nalogom ministra regionalnog razvoja i javnih radova te ministra pravosuđa od 15. prosinca 2011., u rodnom listu istodobno se navode podaci o djetetovim roditeljima, koji su podijeljeni u dva stupca, odnosno u stupac pod nazivom „majka” i stupac pod nazivom „otac”. Stoga, neovisno o pravnim razmatranjima koje je općina Sofija, okrug „Pančarevo”, naveo u svojem dopisu o odbijanju zahtjeva, okrug nije mogao sastaviti rodni list u tehničkom pogledu jer se u obrascu, za razliku od španjolskog rodnog lista, ne predviđa upisivanje dviju majki.
- 21 U tim okolnostima Administrativen sad Sofia-grad (Upravni sud u Sofiji) ima dvojbe, s jedne strane, u pogledu pitanja povređuju li se odbijanjem registracije rođenja u inozemstvu bugarskog državljanina, u čijem se rodnom listu koji je izdala druga država članica navode dvije majke, prava tog državljanina koja su mu zajamčena člancima 20. i 21. UFEU-a kao i člancima 7., 24. i 45. Povelje. Naime, odbijanje izdavanja bugarskog rodnog lista moglo bi otežati ostvarivanje prava na slobodno kretanje djeteta time što izdavanje bugarskog identifikacijskog dokumenta ovisi o postojanju bugarskog rodnog lista. U konkretnom bi slučaju i pravne posljedice povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Unije također mogle utjecati na ocjenu suda, s obzirom na to da se druga majka, koja se navodi u španjolskom rodnom listu, više ne može smatrati građankom Unije, nego državljanicom treće države. Stoga, odbijanje izdavanja bugarskog rodnog lista, čak i ako to odbijanje nema nikakav pravni učinak na djetetovo bugarsko

državljanstvo, može dovesti do ozbiljnih administrativnih prepreka prilikom izdavanja bugarskih identifikacijskih dokumenata te na taj način otežati djetetovo slobodno kretanje unutar Unije i neograničeno ostvarivanje njegovih prava koja ima kao građanin Unije.

- 22 S druge strane, Administrativen sad Sofia-grad (Upravni sud u Sofiji) ipak ima dvojbe u pogledu pitanja može li se razlozima koji se odnose na zaštitu javnog poretka ili nacionalnog identiteta u smislu članka 4. stavka 2. UEU-a opravdati takvo ograničenje prava na slobodno kretanje koje je zajamčeno člankom 21. UFEU-a i kad u pogledu takvog ograničenja treba provesti ispitivanje proporcionalnosti počinjene povrede prava na slobodno kretanje. Administrativen sad Sofia-grad (Upravni sud u Sofiji) smatra da su odredbe kojima se utvrđuje roditeljstvo, s obzirom na postojeće stanje razvoja društvenih odnosa u Republici Bugarskoj, i u isključivo pravnom smislu te u smislu vrijednosti, od temeljnog značaja u bugarskoj ustavnoj tradiciji kao i u bugarskoj pravnoj teoriji o obiteljskom i nasljednom pravu. Budući da Unija u skladu s člankom 4. stavkom 2. UEU-a poštuje nacionalni identitet država članica koji se odražava u njihovim temeljnim političkim i ustavnim strukturama (presuda od 2. lipnja 2016., Bogendorff von Wolffersdorff, C-438/14, EU:C:2016:401, t. 73.), Administrativen sad Sofia-grad (Upravni sud u Sofiji) ima dvojbe u pogledu pitanja utječe li obveza, koja se nalaže bugarskim upravnim tijelima da prilikom potvrđivanja rođenja u inozemstvu u bugarski rodni list kao djetetove roditelje upišu dvije majke, na nacionalni identitet bugarske države koja nije predvidjela mogućnost da se u rodni list upisuju dva roditelja istog spola.
- 23 Administrativen sad Sofia-grad (Upravni sud u Sofiji) u tom pogledu smatra da samo zakonodavac može suvereno odlučiti može li se roditeljstvo utvrditi ako ne postoji samo jedna majka, nego dvije majke i/ili dva oca. Koliko je poznato Administrativnom sudu Sofia-grad (Upravni sud u Sofiji), u pravu Unije ne postoji odgovor na to pitanje. Konkretno, člankom 9. Povelje izričito se predviđa da se pravo na osnivanje obitelji jamči u skladu s nacionalnim zakonima, koji zapravo odražavaju očuvanje nacionalnog i ustavnog identiteta priznatih člankom 4. stavkom 2. UEU-a.
- 24 U tom pogledu i s obzirom na dobrobit djeteta, Administrativen sad Sofia-grad (Upravni sud u Sofiji) uzima u obzir činjenicu da treba postići rješenje u okviru interesa djeteta koje ne treba snositi posljedice zbog razlika u sustavu vrijednosti društvenih odnosa koje postoje između država članica Unije. S obzirom na prethodno navedeno, Administrativen sad Sofia-grad (Upravni sud u Sofiji) ima dvojbe u pogledu toga obvezuje li članak 24. stavak 2. Povelje državu članicu na to da ne primjenjuje temeljna pravna pravila svojeg nacionalnog prava.
- 25 Stoga Administrativen sad Sofia-grad (Upravni sud u Sofiji) smatra da je nužno ocijeniti odnos između različitih legitimnih interesa o kojima je riječ u ovom slučaju kako bi se između njih postigla ravnoteža: to su, s jedne strane, ustavni i nacionalni identitet Republike Bugarske i, s druge strane, interes djeteta i osobito njegova prava na privatni život i slobodno kretanje. Također treba ispitati može li

se takva ravnoteža postići na temelju načela proporcionalnosti. Konkretno, Administrativen sad Sofia-grad (Upravni sud u Sofiji) ima poteškoće u pogledu ocjene predstavlja li unošenje jedne od dviju majki navedenih u španjolskom rodnom listu, koja nije ni djetetova biološka majka niti je postala majka na temelju nekog drugog postupka (primjerice postupkom posvojenja), u stupac „majka”, dok stupac „otac” ostaje prazan (neispunjen), prihvatljivu ravnotežu između, s jedne strane, legitimnih interesa bugarskog društva kao cjeline i, s druge strane, legitimnih interesa djeteta. Očito je da bi takvo rješenje zbog postojećih razlika između španjolskog i bugarskog rodno lista stvorilo određene prepreke, ali bi ipak omogućilo izdavanje bugarskog rodno lista, tako da bi se spriječila i u svakom slučaju smanjila mogućnost nastajanja eventualnih prepreka za djetetovo slobodno kretanje. Međutim, Administrativen sad Sofia-grad (Upravni sud u Sofiji) također postavlja pitanje je li takvo rješenje u skladu s pravom na poštovanje privatnog i obiteljskog života koje je zajamčeno člankom 7. Povelje.

- 26 Administrativen sad Sofia-grad (Upravni sud u Sofiji) smatra da se u relevantnoj sudskoj praksi Suda ne može pronaći odgovor na prethodna pitanja. Konkretno, cilj pitanja koje se postavlja Administrativnom sudu Sofia-grad (Upravni sud u Sofiji), za razliku od presude od 5. lipnja 2018., Coman i dr. (C-673/16, EU:C:2018:385), nije priznavanje braka, koji su u drugoj državi članice sklopile osobe istog spola radi odobravanja izvedenog prava na boravak državljaninu treće države, nego se odnosi na priznavanje dviju osoba istog spola kao majki djeteta koje je rođeno u drugoj državi članici i koje ima bugarsko državljanstvo na temelju unošenja njihovih imena u djetetov bugarski rodni list. To je pitanje, za razliku od predmeta Coman, povezano s načinom utvrđivanja roditeljstva u pogledu bugarskog državljanina.
- 27 Okolnosti glavnog spora razlikuju se i od okolnosti spora u kojem je donesena presuda od 14. listopada 2008., Grunkin i Paul (C-353/06, EU:C:2008:559). U ovom slučaju nije riječ o načinu utvrđivanja djetetova prezimena, nego o načinu utvrđivanja roditeljstva. Administrativen sad Sofia-grad (Upravni sud u Sofiji) smatra da je posljednje pitanje drukčije prirode te da ima daleko veće posljedice na razini obiteljskog i nasljednog prava. Osim toga, u predmetu Grunkin i Paul ne postavlja se pitanje o poštovanju članka 4. stavka 2. UEU-a.
- 28 Administrativen sad Sofia-grad (Upravni sud u Sofiji) ispitaio je i relevantnu sudsku praksu ESLJP-a, osobito presudu tog suda od 26. lipnja 2014., Mennesson protiv Francuske (zahtjev br. 65192/11). Sud koji je uputio zahtjev također navodi da se navedena sudska praksa ESLJP-a u prvom mišljenju donesenom na zahtjev francuskog Coura de cassation (Kasacijski sud) (zahtjev br. P16-2018-001), u okviru ispitivanja istog predmeta, nastavno na prvu presudu ESLJP-a u predmetu Mennesson dalje razvijala.
- 29 Administrativen sad Sofia-grad (Upravni sud u Sofiji) smatra da iz te sudske prakse ESLJP-a proizlazi da je za ESLJP relevantno je li barem jedan od roditelja, koji su upisani u rodni list izdanom u inozemstvu, djetetov biološki roditelj. Međutim, u ovom je slučaju tužiteljica odbila tuženiku pružiti podatke o

djetetovoj biološkoj majci, zbog čega se ovaj predmet jasno razlikuje od postupka pred ESLJP-om. Osim toga, spis ne sadržava nikakvu naznaku o tome je li riječ o surogatnom majčinstvu. U svakom slučaju, prethodno navedena presuda ESLJP-a nije izravno primjenjiva na ovaj predmet, s obzirom na to da tužiteljica odbija navesti podatke o biološkom roditeljstvu. Administrativen sad Sofia-grad (Upravni sud u Sofiji) u tom slučaju pita treba li marginu prosudbe koju EKLJP priznaje državama članicama tumačiti šire nego u prethodno navedenom predmetu. U navedenoj se presudi također izričito priznaje mogućnost da države mogu odbiti upisivanje rodnog lista izdanog u inozemstvu u registar osobnog stanja ako postoje drugi načini priznavanja djeteta, kao što je to posvojenje. Naime, potonje razmatranje podudara se u određenom opsegu s prethodno navedenom nužnosti da se uspostavi ravnoteža između dobrobiti djeteta te nacionalnog i ustavnog identiteta države u smislu članka 4. stavka 2. UEU-a. U tom pogledu valja dodati da se, na temelju članka 110. stavka 2. SK-a, posvojenje djeteta s bugarskim državljanstvom i uobičajenim boravištem u drugoj državi provodi u skladu sa zahtjevima zakonodavstva te države. Drugim riječima, djelotvornost i brzinu alternativnog načina koji navodi ESLJP treba ocijeniti s obzirom na španjolsko pravo.

- 30 Još jedan važan čimbenik na koji upućuje Administrativen sad Sofia-grad (Upravni sud u Sofiji) jest taj da mišljenja ESLJP-a koja se izdaju na temelju Protokola br. 16 uz EKLJP (članak 5.), koji, osim toga, Republika Bugarska nije ratificirala, nemaju obvezujući učinak za nacionalne sudove. Suprotno tomu, presude koje je donio sud u skladu s člankom 267. UFEU-a obvezuju bugarske sudove, što Administrativen sad Sofia-grad (Upravni sud u Sofiji) smatra dodatnim razlogom za upućivanje ovog zahtjeva za prethodnu odluku.
- 31 Naposljetku, u slučaju da Sud zaključi da se pravom Unije od država članica zahtijeva da rodni list upišu u registar osobnog stanja na način na koji je sastavljen u drugoj državi članici, Administrativen sad Sofia-grad (Upravni sud u Sofiji) pita kako se to može provesti u praksi. Konkretno, kao što se to prethodno navodi, obrazac rodnog lista, koji obvezuje upravna tijela, predviđa dva stupca: stupac pod nazivom „majka” i stupac pod nazivom „otac”. Konkretno, postavlja se pitanje na koji način u tim okolnostima treba uzeti u obzir pravo Unije, a osobito načelo djelotvornosti, ako je taj obrazac trenutačno na snazi, pri čemu valja naglasiti da Administrativen sad Sofia-grad (Upravni sud u Sofiji) u okviru ovog predmeta nije ovlašten za ispitivanje zakonitosti naloga na temelju kojeg se utvrdio taj obrazac?
- 32 Utvrđeni obrazac rodnog lista dio je prava koje je na snazi, pri čemu sud koji odlučuje u ovom predmetu ne razmatra pitanje jesu li Nalog ministra regionalnog razvoja i javnih radova te ministra pravosuđa od 15. prosinca 2011. kao i Uredba br. RD-02-20-9 ministra regionalnog razvoja i javnih radova od 21. svibnja 2012. o funkcioniranju jedinstvenog sustava za registraciju građana zakoniti s obzirom na nadređena pravna pravila bugarskog prava ili prava Unije. Administrativen sad Sofia-grad (Upravni sud u Sofiji) u postupku koji je u tijeku također nije ovlašten da po službenoj dužnosti odlučuje o valjanosti tih dvaju pravnih akata. Stoga,

Administrativen sad Sofia-grad (Upravni sud u Sofiji) ne može taj odobreni obrazac zamijeniti drugim obrascem za potrebe ovog predmeta te isto tako matičar ne može taj obrazac zamijeniti nekim drugim obrascem. Ako Sud zaključi da se pravom Unije zahtijeva da se u rodni list upišu dvije djetetove majke, kako slijedom toga treba izvršiti tu presudu?

- 33 Osim toga, Administrativen sad Sofia-grad (Upravni sud u Sofiji) upućuje na to da se u ovom predmetu ne postavlja pitanje o pravu novorođenčeta na državljanstvo. Naime, dijete stječe bugarsko državljanstvo na temelju članka 25. stavka 1. Ustava Republike Bugarske („Bugarski državljanin je svaka osoba čiji je barem jedan roditelj bugarski državljanin ili koji je rođen na državnom području Republike Bugarske, ako ne stekne drugo državljanstvo na temelju podrijetla. Bugarsko državljanstvo stječe se i prirođenjem”) te na temelju članka 8. Zakona za bugarsko građanstvo (Zakon o bugarskom državljanstvu) („Bugarsko državljanstvo podrijetlom stječe svaka osoba čiji je barem jedan roditelj bugarski državljanin”). Izostanak izdavanja bugarskog rodnog lista nije uskraćivanje bugarskog državljanstva. Maloljetno dijete bugarski je državljanin na temelju zakona, neovisno o tome što mu sad nije izdan bugarski rodni list. Međutim, izostanak izdavanja takvog rodnog lista zasigurno će u praksi otežati ostvarivanje njegovih prava koje ima kao bugarski državljanin, odnosno kao građanin Unije, već samim time jer mu se ne može izdati nikakav identifikacijski dokument.
- 34 Naposljetku, Administrativen sad Sofia-grad (Upravni sud u Sofiji) zahtijeva da se na temelju članka 105. Poslovnika Suda o zahtjevu za prethodnu odluku odlučuje u ubrzanom postupku.
- 35 Prema mišljenju Administrativen sada Sofia-grad (Upravni sud u Sofiji), priroda predmeta zahtijeva da ga se ubrzano ispita, s obzirom na to da je u pogledu dotične osobe riječ o desetomjesečnom maloljetnom djetetu S.D.K.A., koje ima bugarsko državljanstvo i koje je rođeno u Kraljevini Španjolskoj te čiji su roditelji, u skladu s rodnim listom koji su izdala španjolska tijela, bugarska državljanica i državljanica Ujedinjene Kraljevine. Spor koji se vodi pred Administrativen sadom Sofia-grad (Upravni sud u Sofiji) odnosi se na odbijanje bugarskih općinskih tijela da zbog razloga koji se navode u zahtjevu za prethodnu odluku djetetu u Republici Bugarskoj izdaju rodni list. Takvo navedeno odbijanje otežava izdavanje valjanog bugarskog identifikacijskog dokumenta. Budući da dijete boravi u državi članici čije državljanstvo ne posjeduje, odbijanje koje se na taj način osporava dovodi do toga da se znatno otežavaju boravak i slobodno kretanje djeteta unutar Europske unije (te izvan tog područja) kao i učinkovito ostvarivanje njegovih prava koje ima kao građanin Unije. Administrativen sad Sofia-grad (Upravni sud u Sofiji) upućuje na to da je Sud u sličnom slučaju već odlučio da se o predmetu odlučuje u ubrzanom postupku (vidjeti u tom smislu rješenje predsjednika Suda od 3. srpnja 2015., Gogova, C-215/15, neobjavljeno, EU:C:2015:466).
- 36 Postoji i drugi razlog za ispitivanje predmeta u ubrzanom postupku. Drugi djetetov roditelj, na kojeg se odnosi rodni list koji su izdala španjolska tijela,

državljanin je Ujedinjene Kraljevine. S obzirom na pravne posljedice povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Unije, djetetu se ne osigurava učinkovito i neograničeno ostvarivanje njegovih prava koja ima kao građanin Unije, čak i kad bi u međuvremenu dobio rodni list koji su izdala britanska tijela i eventualno britansko državljanstvo. Stoga se rješavanje djetetova pravnog položaja ne može odgađati ni s obzirom na posljedice povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Unije.

RADNI DOKUMENT